

VERSIO 13-4-2022

Toimintaohje epäasiallisen käytöksen tapausten käsittelyyn Eldis 22 -leirillä

Tätä toimintaohjetta sovelletaan palokuntaleirillä tilanteissa, jossa epäasiallisen käytöksen tapausta ei pystytä selvittämään oman palokunnan kesken tai on jostain muusta syystä tarve turva-aikuisen tuelle.

1. Valitus vastaanotetaan ja otetaan vakavasti

Leirillä etukäteen nimetyt turva-aikuiset ottavat vastaan valituksen. Yhteydenottajaa kiitetään yhteydenotosta ja häntä kuunnellaan kiireettömästi. Pahoitellaan henkilön kokemaa epäasiallista kohtelua ja otetaan hänen ilmaisemansa huoli vakavasti. Otetaan vastuu tapahtuneen selvittämisestä. Ennen asian selvittämistä ei luvata yhtä tai toista lopputulemaa asialle. Luvataan seuraava yhteydenottoaika ja pidetään siitä kiinni, vaikka asia ei olisikaan vielä edennyt.

Valituksen vastaanottaja kirjaa ylös:

- valituksen sisällön
- päivämäärän
- kuka on ottanut valituksen vastaan
- ilmoittajan nimen, jos se on tiedossa

Jos valituksen vastaanottaja on muu kuin turva-aikuisen, hän toimii kuten yllä ja toimittaa valituksen leirillä asiasta vastaavalle turva-aikuiselle.

2. Päätetään, kuka tapausta käsittelee

Leirillä on etukäteen nimetty turva-aikuiset, jotka ensi sijassa käsittelevät valituksia. Jokaisessa tapauksessa on kuitenkin huomioitava käsittelijöiden puolueettomuus erikseen. Valituksen tai huolen aiheet voivat nostaa voimakkaita tunteita, joten on tärkeää, että reilun prosessin takaamiseksi asiaa käsittelevät henkilöt eivät suoraan liity tapaukseen. Jos leirillä ei löydy tarpeeksi puolueettomia henkilöitä käsittelemään tapausta, voi ulkopuolista henkilöä pyytää mukaan esimerkiksi jostakin kolmesta järjestävästä pelastusliitosta.

Joissain tapauksissa voi oman palokunnan aikuinen olla sopiva henkilö käsittelemään tapausta, esimerkiksi ryhmän tai palokunnan sisäisissä kiusaamistapauksissa. Varmistetaan, että tapausta käsittelevä henkilö saa tarvittaessa tukea esim. turva-aikuisilta.

VERSIO 13-4-2022

3. Arvioidaan rikos- ja lastensuojeluilmoituksen tarve

Arvioidaan yhdessä asiaankuuluvien tahojen kanssa, onko kyseessä laitton toiminta vai leirillä selvitettävä tapaus. Jos olet epävarma siitä, onko kyseessä rikos, voit kysyä neuvoa suoraan poliisilta, Rikosuhripäivystyksestä (www.riku.fi) tai Et ole yksin -palvelusta (www.etoleyksin.fi) kertomatta uhrin nimeä. Jos valituksen vastaanottanut henkilö tekee rikosilmoituksen, mahdollisen rikoksen jatkokäsittely jätetään viranomaisille. Leirin sääntöjen vastaiseen muuhun toimintaan voidaan noudattaa tavallista kurinpidollista prosessia.

Jos huoli herää alaikäisen hyvinvoinnista ja turvallisuudesta, on perusteltua tehdä lastensuojeluilmoitus. Neuvoa voi pyytää ottamalla yhteyttä oman alueen päivystävään lastensuojelun sosiaalityöntekijään.

4. Osapuolten kuuleminen, kun ei ole syytä epäillä rikosta

Kaikilla osapuolilla on oikeus tulla kuulluksi. Nämä kuulemiset kirjataan ylös ja kuullut henkilöt saavat mahdollisuuden lukea heistä kirjatut tiedot kuulemisen jälkeen. Kirjauksiin merkitään seuraavat asiat:

- ketä on kuultu
- milloin
- ketkä ovat olleet paikalla
- kuulemisten sisältö
- mitä on sovittu jatkosta

Osapuolia kuullaan luottamuksellisesti. Kun kuullaan alaikäisiä, voidaan tarvittaessa informoida huoltajia tapahtuneesta. Tarvittaessa on myös hyvä kertoa jälkikäteen, mistä on puhuttu ja millaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.

On tärkeää, että kuulemisessa kerrotaan miksi henkilöä kuullaan, ei kyseenalaisteta hänen kertomaansa ja kerrotaan, miten prosessi tulee etenemään. Nuorille ja vanhemmille voi kertoa Et ole yksin -palvelusta tai muista tukipalveluista.

Joissain tapauksissa ei tiedetä ilmoittajaa, koska hän haluaa syytä tai toisesta pysyä tuntemattomana tai valitus tulee kolmannelta osapuolelta. Tällaisissa tilanteissa pyritään kuulemaan osapuolia yleisesti. Esimerkiksi jos valituksen tekijä on vanhempi, mutta ei tiedetä kuka, voidaan kokemuksia ja palautetta kerätä vanhemmilta yleisesti ja luottamuksellisesti.

VERSIO 13-4-2022

5. Päätökset

Tehdään päätös jatkotoimenpiteistä. Kaikessa toiminnassa on ensisijaisena oltava lapsen tai nuoren etu. Toimenpiteet päätetään leirin sääntöjen ja ehtojen mukaisesti. Leirin toimihenkilöitä ja muita aikuisia koskevista kurinpidollisista toimenpiteistä päättää leiritoimikunta. Leirin ohjausryhmää tulee informoida kaikista häirintä- ja väkivaltatapauksista.

6. Kirjallinen yhteenveto

Asiaa selvittänyt henkilö tekee käsittelystä kirjallisen yhteenvedon ja tallennetaan se leirin turva-aikuisten erikseen sovittuun tiedostoarkistoon. Yhteenvetoon kirjataan toimenpiteet, kuulemiset ja tehdyt päätökset. Yhteenvetoja säilytetään vain sovitussa paikassa ja sovitun ajan vuoden 2022 loppuun asti. Yhteenvedon tekeminen on tärkeää, koska sitä saatetaan tarvita esimerkiksi tulevien ristiriitatilanteiden varalta.

7. Tiedottaminen

Päätöksestä informoidaan asiaankuuluvia henkilöitä. Jos valitus tai huoli on tullut suoraan yksityishenkilöltä, esimerkiksi vanhemmalta tai palokuntanuorelta, kerrotaan hänelle valitusprosessin etenemisestä ja ratkaisuista perusteluineen.

On pohdittava, milloin asiasta viestitään koko leirille. Häirintä- ja väkivaltatapauksissa aihetta on suositeltavaa käsitellä vielä kurssilla tai ryhmässä ja antaa leiriläisille mahdollisuus tulla puhumaan asiasta myös myöhemmin.

Koko prosessissa on huomioitava läpinäkyvyys, reiluus ja avoimuus. Kaikkia nuoria, vanhempia, ohjaajia, kouluttajia ja leirin toimihenkilöitä on kohdeltava tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti.